Alkotó szakos MA hallgatók elméleti szakdolgozata

A szakdolgozatok célja és követelményei
A szakdolgozat célja, hogy a diplomázó mesterszintű jártasságáról számot adjon vagy a tervezői kutatásban (design research), vagy a művészeti kutatásban (artistic research), vagy a tervezői, illetve alkotói munkához kapcsolódó kulturális kérdésekre irányuló humán-, vagy társadalomtudományi kutatási praxisban.

Az Európai Felsőoktatási Térségben (EHEA) a művészeti és designkutatások szokásos három csoportja:

- kutatás a designért / művészetért
- kutatás a design / művészet segítségével
- kutatás a designról / művészetről

E modell nyomában három fajta szakdolgozattípus javasolandó:

1., Tervezés- vagy alkotás-módszertani dolgozat (design report, research journal)

Ez egy alapos, színvonalas – sokszor utólagos – alkotás- és / vagy tervezéselméleti reflexiókkal megerősített tervezési / kutatási dokumentációt (ti. research report, research journal stb.) jelent. Olyan hallgatóknak javasolt, akiknek a társadalomtudományi, illetve humán orientációja, következésképp tudományos írástudása is kevésbé meggyőző a diplomázás idején, viszont jó kutatás-módszertani készségekkel rendelkeznek. Ennél a típusnál is fontosnak tartjuk kitérni a saját tervezési folyamat és eredmény szakmai beágyazottságára, reflektálni az eredmény hazai és nemzetközi közegére.

2., Tervezési vagy alkotási tapasztalatokat a tudományos diskurzusra alkalmazó dolgozat (research through design)

A szakdolgozat olyan társadalom- és humán-tudományos, illetve természettudományos, vagy műszaki-mérnöki összefüggésben íródik, ahol az alkotó, vagy tervező a saját alkotói, tervezői munkáját a design és a művészetek területével határos, vagy azokkal interdiszciplináris kapcsolatban álló más tudományterületeken érvényesíti. Olyan hallgatóknak javasolt, akik jobb tudományos és írói potenciállal bírnak, de inkább gyakorlatiasabb , mint teoretikus beállítódással rendelkeznek. Tipikus témakörök ebben a kategóriában: design thinking az üzleti és alkotói szférában, menedzsmentben; change by design, design activism, social design, ökodesign, design és művészet a társadalmi innováció jegyében.

3., Designkultúra-tudományi, designelméleti, designtörténeti vagy művészetelméleti, -filozófiai, -történeti dolgozat (research/reflections on design)

A szakdolgozat ebben az esetben a saját diplomamunka kulturális szerepének szakszerű értékelésével, elemzésével, illetve kontextualizálásával törődik. Olyan hallgatóknak javasolt, akik megbízható társadalom- és humán-tudományi orientációval bírnak, ugyanakkor íráskészségük is megfelelő a feladathoz.

A szakdolgozat típusáról a diplomázó a leendő konzulensével közösen dönt a hallgató habitusa és a szakos diplomafeladat figyelembevételével. A szakdolgozat típusát szerencsés az első konzultációk alkalmával kiválasztani, de a döntés a diplomafolyamat alatt, a munka előrehaladtával megváltozhat.

A szakdolgozatokra vonatkozó formai követelmények

Az MA elméleti szakdolgozat a diplomamunka arculatához és a dolgozat tárgyához egyaránt illeszkedő, ugyanakkor gördülékeny olvashatóságot biztosító formában készül. Az érvelés részét képezheti a szöveget ellenpontozó vizuális-képi anyag alkalmazása is. Minden szakdolgozat tartalmaz egy tartalomjegyzéket, és a dolgozat végén egy felhasznált szakirodalmat felsoroló bibliográfiát, webográfiát, videográfiát, képjegyzéket A külső borítón mindenképpen szerepeljen a „Szakdolgozat" felirat, a szerző neve és szakja, a készítés éve, az egyetem neve. A belső borítólapon szerepeljen a „Szakdolgozat felirat, a szerző neve, szakja, a készítés éve, az egyetem neve, a szakdolgozat címe és alcíme, valamint a témavezető és a konzulens/ek neve. (Az általánosan elfogadott szakdolgozati formátum: álló A4-es; a fejezetcím 16-pontos, az alcím 14-, a szöveg 12-, a lábjegyzet 10- pontos nagyságú fekete betű; sorkizárt formázás; másfeles sortávolság; baloldalt 4 cm-es margó, eltérő formátum esetén egyeztetés szükséges).

Az elméleti szakdolgozat terjedelme: minimum 30.000 karakter, javasolt terjedelem 30-40.000 leütés (szóközzel, mellékletek nélkül)
Az önállóan elkészített interjúk teljes szövege, a kérdőívek a szakdolgozat mellékletében kapnak helyet és *nem* képezik a törzsszöveg részét! A grafikonok és szemléltető képek indokolt esetben bekerülhetnek a főszövegbe is, nagyobb terjedelemben a mellékletet javasoljuk.

Nem fogadható el olyan szakdolgozat, amely a *szakirodalmat* és mások gondolatait nem tünteti fel pontosan (és a parafrázisok oldalszámokra lebontott helyét sem adja meg), mivel a forrásmegjelölés nélkül átvett gondolatok plágiumnak, a szellemi tulajdon jogtalan használatának számítanak.

Minden szakdolgozat utolsó oldala tartalmazza az alábbi aláírt *Nyilatkozat*ot:
Alulírott....., a MOME ..... szakos hallgatója ezennel büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom és aláírásommal igazolom, hogy jelen szakdolgozatom saját, önálló munkám. Az ebben hivatkozott nyomtatott és elektronikus szakirodalom felhasználása a szerzői jogok nemzetközi szabályainak megfelelően készült. Tudomásul veszem, hogy szakdolgozat esetén plágiumnak számít:
- szó szerinti idézet közlése idézőjel és hivatkozás megjelölése nélkül,
- tartalmi idézet, hivatkozás megjelölése nélkül,
- más személyek publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése.
(Dátum, Aláírás)

A hivatkozások szabályrendszerét egységesen kezeljük, részletezését e tájékoztató tartalmazza.

szakdolgozat prezentációja

A dolgozat elkészültét követően, az Elméleti Intézet kijelölt bizottsága előtt kerül sor annak prezentációjára. Az elméleti szakdolgozat prezentációjára és az esetleges pótprezentációra az Elméleti Intézet meghívja a diploma témavezetőjét és a mestermunka konzulensét is. A prezentáció időpontjáról a hallgatók értesítést kapnak. A hallgatónak a prezentáció előtt le kell adnia a prezentálandó szakdolgozat 1 db fűzött példányát az Elméleti Intézet titkárságán.

A „nyári szakdolgozók" esetében a leadási időpont: 2015. december 15.

Az „őszi szakdolgozók" esetében a leadási időpont: 2016. március 2.

A dolgozatokról konzulensi vélemény készül.

A záróprezentáció során a hallgatóknak 3-5 diás vetítés segítségével kell ismertetniük dolgozatukat: a teljesítmény a dolgozat tartalmának és az azt ismertető szóbeli/vetítéses előadás kvalitásaiból adódik össze! A záróprezentáció éles próbája lehet annak, hogy a diplomázó a majdani diplomavédésén képes lesz-e független bizottság előtt szabatos stílusban, világos kérdésfelvetések mentén elmagyarázni szakdolgozatának választott tárgyát, módszerét, eredményeit, nyitva maradt kérdéseit, stb.

A záróprezentációról jegyzőkönyv készül.

A záróprezentáció eredménye a következő lehet:

a) a bizottság a dolgozatot változtatás nélkül elfogadja, végleges leadásra, opponensi bírálatra alkalmasnak tartja.

b) a bizottság a dolgozatban bizonyos pontokon javítást (kiegészítést) javasol, a javításokkal (kiegészítésekkel) együtt a dolgozatot leadásra alkalmasnak tartja.

c) a bizottság a dolgozatot nem fogadja el, pótprezentációra küldi.

Ha a pótprezentációt a bizottság nem fogadja el, a diplomázás folyamata „őszi szakdolgozók" esetén nem folytatható; a hallgató a *Szakdolgozati konzultáció* tárgyból elégtelen osztályzatot kap. A „nyári szakdolgozók esetében" (jelentkezési határidő 2015. szeptember 30) a dolgozat le nem adása vagy sikertelen pótprezentáció esetén a szakdolgozati konzultáció tantárgy ismételhető a 2015/16 tanév tavaszi félévében is.

A szakdolgozat végső leadása

A szakdolgozatot *nyomtatva* két példányban az Elméleti Intézet titkárságán kell leadni**.** A két példány egyike kötött (kemény boritós, tartós kivitelű; de nem kötelező a fekete műbőr kötés, aranybetűkkel), a másik fűzött (sipállal vagy sínnel) formátumú. A szakdolgozatot a hallgatónak elektronikus formában is le kell adnia a könyvtár által biztosított tárhelyre való feltöltéssel pdf és word formátumban. E helyen a dolgozat tartalmára utaló 3-5 keresőszót is meg kell adni magyar és angol nyelven, lehetőség van angol nyelvű absztrakt feltöltésére is

A szakdolgozat végső leadási határideje a „nyári és az őszi" szakdolgozók esetében egyaránt április 15.

Konzulensi feladatok

Az elméleti konzulens segíti a diplomája elkészítésén fáradozó hallgatót abban, hogy a szakdolgozathoz olyan releváns kérdéseket találjon, amelyek megválaszolása a szakdolgozat lényegét képezi. Munkája arra irányul, hogy az elméleti szakdolgozat témája szorosan kapcsolódjon a mestermunka témájához, filozófiai, művészettörténeti, kultúrtörténeti, esztétikai, szociológiai, stb. szempontok szerint kontextualizálva ezeket. Szükségesnek tartjuk, hogy a szakdolgozati folyamat során *szakdolgozat konzulense*, a *mestermunka konzulense* a

témavezető és a *hallgató* legalább *egyszer* egyeztessen a szakdolgozat fő kérdésének és a megválaszolás módszerének kiválasztásáról, a közös konzultációk többször is folytathatóak amennyiben igény van rá.

Opponenciák

Az Elméleti Intézet felfogásában az opponensi vélemény olyan rövid, maximum egy oldalas elemzés, amely tartalmazhat konstruktív kritikát, az elemzett téma hiányosságaira is kitérhet, de mindenképpen kiemeli a szakdolgozat erősségeit és jelentőségét. Az opponencia legyen mentes személyeskedő, nem a dolgozat témájához illő megjegyzésektől és vegye figyelembe, hogy az elméleti szakdolgozat *egy-egy* jelenség, probléma elmélyült elemzését és nem feltétlenül *teljes* körű bemutatását, analízisét jelenti.

Az opponens írásban megfogalmazott kérdést tehet fel az opponencia zárásaként. A dolgozatot bíráló opponenseket az Elméleti Intézet jelöli ki, figyelembe véve más intézetek esetleges javaslatait. Az opponenciákat a hallgatók a záróvizsga előtt legalább egy héttel hivatalosan kézhez kapják.

A szakdolgozat védése

A szakdolgozat védése, a mestermunka védésével együtt, a diplomabizottság előtt történik.

Mellékletek

Hivatkozások szabályrendszere – 1. számú melléklet
Lábjegyzetekre vonatkozó hivatkozási szabályok

I. önálló kötet, könyv, monográfia:

Umberto Eco azt írja: „mindenkitől lehet tanulni".[1]
(A lábjegyzet száma állhat a mondaton belül, a hivatkozni kívánt gondolat után, valamint a mondat végén is, ha az egész mondat, vagy több mondat képezi a hivatkozás tárgyát. Ez esetben a lábjegyzet számának a mondatvégi írásjel után kell állnia).

A lábjegyzetbe ez kerül: ECO, Umberto: Hogyan írunk szakdolgozatot? Gondolat, Budapest 2002, 35.
Vagy: *Eco, Umberto: Hogyan írunk szakdolgozatot? Gondolat, Budapest 1991, 35.*
Ha ugyanebből a könyvből idézünk más részletet is, a további lábjegyzetekben már elegendő a szerző vezetékneve és a megjelenés éve, vessző, oldalszám és pont.
Tehát: *Eco 2002, 38.*

II. periodika:
A jegyzetelés során előfordulhat, hogy nem önálló kötetre, hanem *folyóiratcikkre* hivatkozunk. Ebben az esetben a lábjegyzet bibliográfiai kifejtésében a folyóirat *címét*, számát és *évfolyamát* is szerepeltetni kell!

EMSLANDER, Fritz: Raumzeichnungen. Von der Entgrenzung der Zeichnung in den Raum. Ein Panorama. In: Kunstforum International 196 (2009), 124-159, itt 153.

III. tanulmánykötet
Külön kategóriát képvisel az a hivatkozás, amely egy *tanulmánykötet* egyik cikkére vonatkozik. Ez esetben az *In* rövidítés jelzi, hogy valami nagyobb műnek a részéről van szó, vagyis, hogy valamiben „benne" van. Ha a tanulmánykötet *sorozatban* jelent meg, akkor a sorozat címét is meg kell adni, mégpedig zárójelbe téve.

GERŐ, László: Budapest műemlékmérlege 1945 után. In: Horler Miklós hetvenedik születésnapjára, szerk. Lővei Pál. Budapest 1993. (Művészettörténet-Műemlékvédelem IV.) 475-488.

BENEDEK, Mariann: Kulturális kitekintő. A kultúra finanszírozásának nemzetközi tapasztalatai. In: Vészjelzések a kultúráról, szerk. Antalóczy Tímea, Füstös László, Hankiss Elemér. Budapest 2009, 217-253.

A „szerk." szócskát ki is lehet írni. Fontos, hogy utána a szerkesztő nevét, külföldi szerzők esetében is a normális formában írjuk, vessző nélkül: pl. szerk. Hans Belting.

IV. kiállítási katalógusok:
Cím, pont, ha fel van tűntetve, akkor a szerkesztő(k) neve, a műfaj neve, a múzeum neve, a kiadás helyszíne és éve, oldalszám:
XY: Tanulmánycím. In: METROPOLIS. Szerk. Christos M. Joachimedes- Norman Rosenthal, kiállítási kat. Martin-Gropius Bau, Berlin 1991, 28.

Magyar nyelvű a katalógus:
XY (szerző neve): Tanulmánycím. In: Hunyadi Mátyás, a király. Hagyomány és megújulás a királyi udvarban 1458-1490. Szerk. FARBAKY Péter, SPEKNER Enikő, SZENDE Katalin és VÉGH András, kiállítási kat. Budapesti Történeti Múzeum, Budapest 2008, 67.

V. kézikönyvek
Kézikönyvekre, tehát szótárakra, lexikonokra, tankönyvekre lehet hivatkozni, de akkor pontosan meg kell adni a szócikk szerzőjének nevét is.

VI. internetes hivatkozásnál
Internetes hivatkozásnál az oldal teljes címe www….. és zárójelben a (letöltés dátuma). A lábjegyzet(ek)ben az első említés utáni lábjegyzetekben elegendő csak a szerző nevével, a mű megjelenésének évszámával és az oldalszámmal utalni az adott műre. A szerző családnevét *nagy betűkkel* (kapitálisokkal) vagy megszokott formában írjuk. Tehát: MAROSI 1984, 177. Marosi 1984, 177. Fontos, hogy következesek maradjunk ebben a kérdésben is.

fontosabb rövidítések:
- l. = lásd (az ld. helytelen rövidítés!)

- A bibliográfiában az évszám után felső indexbe írt szám (pl. 19962, arra utal, hogy a hivatkozott mű hányadik kiadását használtuk. Ajánlott mindig a legújabb kiadást használni.)

- In: E szó után következik annak a műnek az adatsora, amelyben a hivatkozott mű megjelent

- vö. = vesd össze, akkor használjuk, ha az általunk leírt gondolat párhuzamba állítható egy másutt, más szerző által kifejtett gondolattal, amelynek meg kívánjuk adni bibliográfiai adatait

- i. m. idézett mű.

Ha a szövegünkben háromnál hosszabb sorban idézünk egy másik szerzőt, akkor azt dőlt betűvel írjuk. Három szó átvétele után, már idézőjeleket használunk.

irodalomjegyzék
Csak azokat a könyveket, folyóiratokat, kéziratokat, tanulmányokat, kritikákat, internetes forrásokat soroljuk fel az irodalomjegyzékben, amelyeket a szakdolgozat során részben vagy teljesen elolvastak, feldolgoztak *és lehivatkoztak*. Az irodalomjegyzék a szerzőket vezetéknév szerinti alfabetikus sorrendben tartalmazza. Ha azonos szerzőtől több tétel is szerepel, akkor ott a megjelenés éve adja a sorrendet. Webes tartalmakat is kötelező módon megadunk a zárójelbe tett, letöltés napját jelző dátummal együtt!